

Kinnitatud: 04.05.2023

PÄRNU SPORDIKOOLI ÕPPEKAVA

1. ÜLDSÄTTED

1.1 Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) Pärnu Spordikooli (edaspidi spordikooli) õppekava on spordikooli õppeprotsesside, treeningastmete ja treeningplaanide koostamise alusdokument.
- (2) Spordikooli õppekava on kättesaadav veebilehel www.ehis.ee ja kodulehel www.parnuspordikool.ee
- (3) Spordikooli õppekava koostatakse, uuendatakse ja muudetakse lähtudes kooli arengukavast. Õppekava muutmisel ja täiendamisel võetakse arvesse koolipidaja ettepanekuid.
- (4) Spordikooli õppekava koostamise ja arendamise eest vastutab spordikooli direktor. Õppekava muudatused esitatakse arvamuse avaldamiseks spordikooli hoolekogule ja õppenõukogule. Õppekava kehtestab direktor.
- (5) Spordikooli õppekavas on üldosa ja ainekavad (Lisad: 1-11).
- (6) Spordikooli õppekava üldosas esitatakse:
  - 1) õppekorralduse põhimõtted;
  - 2) õppetöö eesmärgid ja ülesanded;
  - 3) õppekava uuendamise ja täiendamise kord;
  - 4) spordialade ainekavad esitatakse osakondade kaupa;
- (7) Spordikooli osakonnad on:
  - 1) ujumisosakond;
  - 2) kergejõustikuosakond;
  - 3) lauatenniseosakond;
  - 4) sulgpalliosakond;
  - 5) aerutamise osakond;
  - 6) sõudmise osakond;
  - 7) võrkpalliosakond;
  - 8) korvpalliosakond;
  - 9) orienteerumise osakond;
  - 10) maleosakond;
  - 11) spordialade ettevalmistavad treeninggrupid.

2. ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2.1. Õppekorralduse põhimõtted

- 1) Õppe- ja kasvatuskorraldus põhineb plaanipärasel ja regulaarsel treeningtööl neljas järjestikulises astmes:
  - algettevalmistus (AE)
  - algspetsialiseerumise õppetreening (ÕT)
  - eriala tipp-treening (ÕT)
- 2) Õpperühmade täitvusnormid ning õppe- ja kasvatustöö mahud tundides kehtestab igale rühmale spordikooli direktori asetäitja õppetöö alal, võttes aluseks nii Kultuuriministri määruse nr 9. 26.11.2014.a. „Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord“ kui ka treenerite ettepanekud.
- 3) Nõuded ühest treeningastmest teise üleminekuks määratakse erialade ainekavades.
- 4) lähtuvalt spordialast, õppuri vanusest ja sportliku ettevalmistuse tasemest on erinevatel ettevalmistusastmetel omad eesmärgid ja ülesanded.
- 5) spordikooli õppekorralduses kasutatakse erinevaid õppevorme ja –meetodeid, sealhulgas:
  - treeningtunnid ja teoreetilised tunnid rühmades;
  - spordiala tehnika, treeningtundide ja võistluste analüüs;
  - individuaaltreeningud;
  - kontrollkatsed, testid;
  - spordivõistlused;
  - spordilaagrid;
  - spordikohtunike- ja juhendaja praktika;
  - arstlik kontroll, meditsiinilised ja taastuvad kuurid.
- 6) Õppetunni arvestuslikuks pikkuseks on 45 minutit (1 akadeemiline tund). Õppetundide arv ja nende järjekord määratakse tunniplaanis.
- 7) Spordikooli iga eriala õppeained ja sisu on välja toodud ainekavades, mis asuvad õppekava lisades 2 kuni 12. Ainekava määrab kindlaks õppe-treeningtöö eesmärgid, ülesanded, aastase tsükli ülesehituse, kehaliste võimete arendamise suunad, õppeastmete tasemete põhisuunitlused, praktilised ning teoreetilised õppematerjalid ja õppeained.

2.2. Õppetöö eesmärgid ja ülesanded

Õppetöö on jaotatud mitmele aastale. Õpperühmade moodustamisel arvestatakse õppurite vanust, sportlikku staaži, füüsilisi ja vaimseid võimeid, spordimeisterlikkuse taset ning õppuri potentsiaali tippporti jõudmiseks.

2.2.1. Õppetöö ülesanded

- 1) lastele ja noortele spordihuvi äratamine, korrapärane ning süstemaatiline sportliku õppe-treeningtöö korraldamine;
- 2) laste ja noorte järjepidev sportlike oskuste, vilumuste, teadmiste õpetamine, vastastikuse lugupidamise kasvatamine „ausa mängu“ ideede vaimus;
- 3) laste ja noorte tervise tugevdamine, mitmekülgne kehaline arendamine ning tervislike eluviiside ja liikumisharjumuste kujundamine;
- 4) võimekate noorte arendamine kõrgete sportlike eesmärkide saavutamiseks.
- 5) sporditee jätkumine pärast spordikooli lõpetamist;
- 6) õppuritele sporditeoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste andmine treeningu tõhustamiseks ja iseseisvaks treenimiseks õppevaheaegadel või eriolukordades, samuti nende tervisespordiharrastuse jätkumiseks pärast saavutusspordist loobumist;
- 7) laste ja noorte individuaalsete eesmärkide saavutamise toetamine;
- 8) läbi abitreeneritöö treenerikutse õppimisele suunamise soodustamine;
- 9) vastavalt õppuri võimekusele spordikooli, Pärnu linna, Pärnu maakonna ja Eesti Vabariigi esindamine spordivõistlustel;

3. TREENERID JA ÕPPURID

Pärnu Spordikooli treenerite kutsed ja -tasemed on vastavuses Kutseseadusele, EKR (Eesti Kutsekvalifikatsiooni-raamistik) kutsestandarditega. Treener juhindub õppe- ja kasvatustöö planeerimisel õppe- ja ainekava eesmärkidest. Treeneri ülesandeks on:

- õppurite sportlike ja kehaliste võimete terviklik, tulemuslik ja ohutu arendamine;
- sõbraliku ja turvalise õpikeskkonna tagamine;

Pärnu Spordikooli õppurid on lapsed ja noored, kes valivad spordiala vastavalt oma soovidele, huvidele ja võimetele. Spordikooli sisseastumise ja osalemise täpsemad tingimused on fikseeritud Pärnu Linnavalitsuse määruses „Huvikooli vastuvõtmise, huvikoolist välja arvamise ja huvikooli lõpetamise tingimused ja kord“.

4. ÕPIKESKKOND

Spordikool kasutab treeninguteks Pärnu Spordikeskuse hallatavaid spordibaase ja -väljakuid, Pärnu üldhariduskoolide spordisaale, väljakuid ja eraspordibaase ning looduslikke metsaradu. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad kokkuleppeid. Koheldakse kõiki õppureid ja oma töös kokku puutuvaid isikuid lugupidavalt, eelarvamusteta, õiglaselt ja austades nende eneseväarikust. Välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist, ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale. Spordikoolis luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine. Õpikeskkond rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel.

5. HINDAMINE

Õppetöö hindamiseks on sõnaline ja/või kirjalik analüüs ja hinnang. Treener võib anda hinnangut protsessile ja lõpptulemusele.

Analüüsi ja hinnangu andmise eesmärgid on:

- anda teavet õppetöö tulemustest õppurile, lapsevanematele, õpetajale, kooli juhtkonnale;
- määratleda õppuri individuaalsed õpitulemused;
- motiveerida õppurit sihikindlalt harjutama ja õppima.

Hindamise põhikriteeriumiks on muutused iga õppuri arengus nii isiksusena kui ka treeningtööst osavõtjana.

Analüüsivat tagasisidet saab õppur osaledes erinevatel katsetel, testidel ja võistlustel.

Iga aasta lõpus selgitatakse välja ja tunnustatakse erialade parimaid ja tublisid õppureid, kelle valib välja spordikooli õppenõukogu treenerite ettepanekute alusel.

Kokkuvõtva hindamisega kirjeldatakse õpilase teadmisi ja oskusi, mis tal on kujunenud õppekava läbimise lõpuks.

6. SPORDIKOOLI LÕPETAMINE

Spordikooli lõpetajaks loetakse õppurid, kes on spordikoolis läbinud vähemalt õppetreeningastme, täitnud spordikooli lõpetamiseks kehtestatud teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste normatiivid. Õppuri spordikooli lõpetamise otsuse teeb õppenõukogu ja kinnitab direktor käskkirjaga. Spordikooli lõpetamist tõendab õppuri lõputunnistus, milles kajastatakse spordikoolis õppimise aeg ja hinnang omandatud teadmiste ja oskuste kohta. Lõputunnistus allkirjastatakse spordikooli direktori ja treenerite poolt.

7. LÕPPSÄTTED

Ettepaneku õppekava muutmiseks võivad teha kooli pidaja või tema poolt volitatud ametiisik, kooli hoole- või õppenõukogu. Ettepaneku kooli õppekava muutmiseks arutab läbi kooli õppenõukogu ja kinnitab kooli direktor käskkirjaga. Õppurite spordikooli vastuvõtmise ja õppurite spordikoolist väljaarvamise seotud andmete õigsuse eest EHIS-es vastutab spordikooli direktori asetäitja õppetöö alal. Õppekava jõustub käskkirja allkirjastamisel.

PÄRNU SPORDIKOOLI MALE AINEKAVA

Vastavalt Pärnu Spordikooli õppekavast tulenevate õpiesmärkidest ja ülesannetest on spordikooli eesmärgid ja ülesanded:

1. Lastele ja noortele spordihuvi äratamine, korrapärane ning süstemaatiline sportliku õppe-treeningtöö korraldamine.
2. Laste ja noorte järjepidev sportlike oskuste, vilumuste, teadmiste õpetamine, vastastikuse lugupidamise kasvatamine „ausa mängu“ ideede vaimus.
3. Laste ja noorte tervise tugevdamine, mitmekülgne kehaline arendamine ning tervislike eluviiside ja liikumisharjumuste kujundamine.
4. Võimekate noorte arendamine kõrgete sportlike eesmärkide saavutamiseks.
5. Õppuritele sporditeoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste andmine treeningu tõhustamiseks ja iseseisvaks treenimiseks õppevaheaegadel või eriolukordades, samuti nende tervisespordiharrastuse jätkumiseks pärast saavutusspordist loobumist.
6. Laste ja noorte individuaalsete eesmärkide saavutamise toetamine.
7. Läbi abitreeneritöö treenerikutse õppimisele suunamise soodustamine.
8. Kohtunikutöö praktika.
9. Vastavalt õppuri võimekusele spordikooli, Pärnu linna, Pärnu maakonna ja Eesti Vabariigi esindamine spordivõistlustel.

Õppeaasta spordikoolis algab 01.septembril ja lõpeb 31.august. Õppe- ja kasvatustöö toimub vastavalt tunniplaanidele ja võistluskalendriks.

I ÕPPE-TREENINGTÖÖ KORRALDUS, AINETE LOETELU JA TUNNIJAOTUSKAVA

Male õppe-treeningtöö korraldus, maht tundides ja jaotus erinevatel ettevalmistusastmetel ning õppetreeningaastatel.

Õppekorraldus	Algettevalmistus aste (AE)	Õppetreening- ehk algspetsialiseerumise aste (ÕT 1)	Eriala tipp-treening (ÕT 2)
Vanus	6.-10.a	10.-19.a	10.-19.a
Rühma suurus	min 10	min 8	min 8
Treeningkoormus (ak/h nädalas)	4-8	6-12	6-12
Õppe kestvus (aastad)	3-4 aastat	kuni 8 aastat	kuni 8 aastat
Laagrid	1 laager aastas	1 laager aastas	Kuni 2 laagrit aastas
Võistlused	1-3 võistlust aastas	2-7 võistlust aastas	Kuni 9 võistlust aastas
Kohtuniku praktika	-	Võistluste ajal	vajadusel

*Juhul, kui mõnes treeninggrupis on normist vähem õppureid, on spordikoolil õigus viia treeninggruppe kokku järgmise astmega.

*Õppekorralduses võib esineda muutusi vastavalt rühmade suurustele, treenerite koormustele, treening- ja võistlustingimuste muutustele.

II ÕPPETREENING- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Spordikooli õppekorralduses kasutatakse erinevaid õppevorme ja –meetodeid, sealhulgas:

- treeningtunnid ja teoreetilised tunnid rühmades;
- spordiala tehnika, treeningtundide ja võistluste analüüs;
- individuaaltreeningud;
- kontrollkatsed, testid;
- spordivõistlused;
- spordilaagrid;
- spordikohtunike- ja juhendaja praktika;
- arstlik kontroll, meditsiinilised ja taastuvad kuurid.

ALGETTEVALMISTUSASTE (AE)

Eesmärk ja ülesanded

Igakülgse ettevalmistuse kaudu püsiva huvi kasvatamine male vastu. Algettevalmistusastmes on peamiseks ülesandeks analüüsi võime arendamine, keskendumisvõime tugevdamine.

Üldine ettevalmistus:

- malemängu tutvustamine
- analüüsivõime arendamine
- keskendumisvõime tugevdamine
- arvuti kasutamise oskuse õpetamine treeningu eesmärgil

Spetsiaalne ettevalmistus:

- tutvumine mitmesuguste õppeprogrammidega
- lihtsamate avangute omandamine
- male algtõed
- tuled ja matid tegemine erinuppudega
- erimaleliikide tutvustamine ja valmistamine võistlusteks

Psühholoogiline ettevalmistus:

- distsipliin võistlustel
- kaotusvaluga toimetulek
- treeningutele motiveeritus
- käitumisnormide kujundamine

Tehniline ettevalmistus:

- online male tutvustamine

Teoreetiline ettevalmistus:

- malereeglid
- „ausa spordi“ reeglid

Võistlused: Pärnumaa ja vabariiklikud võistlused

ÕPPETREENINGASTE (ÕT, algspetsialiseerumine)

Eesmärk ja ülesanded:

Malemängu spetsiifiline ja süvaõpe.

Spetsiaalne ettevalmistus:

- avangute õppimine
- iseseisev malepartiide lahendamine

Psühholoogiline ettevalmistus:

- eritreeningud
- võistlus-situatsioonide olukorrad ja nendega toimetulek, lahenduste leidmine

Taktikaline ettevalmistus:

- vastaste tundma õppimine
- erinevad plaanid

Teoreetiline ettevalmistus:

- „ausa spordi“ reeglid
- võistlusmäärustik (kohtunikupraktika)

Võistlused: Pärnumaa ja vabariiklikud võistlused.

ÕPPETREENING ASTE (ÕT, eriala tipptraining)

Eesmärgid ja ülesanded:

Eelnevate treeningaastatel omandatud maletehnika täiustamine ja kinnistamine.

Lisaks eelneva kinnistamisele, arendatakse ja parandatakse:

- iseseisvus male matšide situatsioonide lahendamisel

Võistlused: Pärnumaa, vabariiklikud ja rahvusvahelised võistlused.

III ÕPIVÄLJUNDID

Õppetreeningastme lõpetamisel ja/või male ainekava läbimisel on õpilased, kes on järjepidevalt osalenud treeningutel ja kontrollvõistlustel, omandanud järgmised oskused ja teadmised.

ALGETTEVALMISTUSE ASTE (AE)

Teab male algtõdesid, oskab lihtsamaid avanguid, tule ja mati tegemised erinuppudega. Oskab kasutada ja mängida online malet, on valmis võistlusteks.

ÕPPETREENING ASTE (ÕT, algspetsialiseerumine)

Oskab ja teab rohkem avanguid, spetsiifikat ja taktikat. Oskab iseseisvalt ette valmistada malepartiisid. Tuleb toime võistlus-situatsioonides. Antud astmes omandatud oskuste, teadmiste ja võistluskogemustega õppuritel on potentsiaal saavutusspordi kõrgemate

eesmärkide püüdlusele, tema järgmine aste on erialane tipp-treening ja kandideerimine noorte koondisesse.

ÕPPETREERNING ASTE (ÕT, eriala tipp-treening)

Valdab väga heal tasemel malet, teeb iseseisvat tööd rohkem, on aktiivne võistlustel osaleja.